

Uit stof

R.S.:

1 januari 2019, 17.00 uur

Waarschijnlijk zitten we ergens ter hoogte van Den Helder. Mijn buik vlij ik tegen de hare. Geen hinderlijke veters, maar een elegant glimmend ritsje in de flanken. In het bonkende ritme van wat ons omringt raken onze neuzen elkaars hielstukken. Links tegen rechts en rechts tegen links. Het beschermende sitspapier omhult ons. De zwarte doos is ons nest. Daarbuiten leven slechts vermoedens.

1 januari 2019, 19.45, ergens boven Terschelling

Ik glij. Ik glij en schuif dicht en dicht naar haar toe. Alsof de zwaartekracht haar verticaliteit verliest en ons dwingt om zijwaarts te omhelzen. Ons nest, de zwarte doos, door weerstand enigszins vertraagd, volgt en maakt slagzij. Zo'n 30 graden zou ik denken. Wij nemen aan dat dit de bedoeling is en voegen ons naar deze nieuwe positie.

De overgave is van korte duur. Het geluid van onverwachte, oorverdovende klappen doet ons opschrikken. In trage bewegingen slingeren wij heen en weer. Waar we eens zo teder neuzen en hielstukken verkenden, draaien wij om onze as en glijden van boven naar beneden en van beneden naar boven. En verliezen elkaar.

Doos, goede zwarte doos, bewaar ons.

1 januari 2019, ongeveer 23.00 uur, boven Ameland,

(53 graden, 39 minuten Noorderbreedte, 5 graden, 52 minuten Oosterlengte)

Zij zegt niets, maar telkens als zij langzij schuift voel ik haar gespannen aanraking. Met mijn hele wezen betreur ik het dat ook ik niet bij machte ben om háár te roepen. Helaas heeft de voorzienigheid besloten dat dit voor ons levensdoel niet van toepassing is.

Voor even stopt de beweging. In een rommelige positie val ik neer naast mijn gespiegelde evenbeeld, als loshangende cijfers die samen het getal 69 weergeven.

Voor even dus. Heftig gekraak en het geluid van metalen oppervlakken die langs elkaar schuiven zijn een voorbode van wat komen gaat. Enkele seconden lijkt het alsof wij in de lucht zweven. De zwaartekrachtversnelling doet haar werk. Het sitspapier ontvouwt zich zodat onze zwaardere massa kan passeren. "Nee!", wil ik roepen, "nee!" Ik merk hoe wij vallen, steeds vlugger vallen, tot onze beschermer, de zwarte doos, onthoofd wordt door de kracht van een voorbijsnellend object. Als ik handen en armen had, zou ik ze naar haar uitstrekken en haar stevig tegen mij aandrukken, met sussende vingers haar op microniveau geweven voorvoet zachtjes strelen. Ook al zou mij dat voorrecht gegeven zijn: het is al te laat. In een enkele seconde draait onze doos met de opening naar beneden en verlaten wij ons huis, ons nest, onze trouwe bewaker.

Voor het eerst in mijn korte leven vang ik een glimp op van een door koude metalen wanden begrensd universum.

We bevinden ons tussen gedeukte dozen in diverse soorten en maten, kinderspeelgoed met licht wuivende manen, uiteengevallen stapels van houten of plastic voorwerpen. Het stemt mij droevig dat wij in deze wanordelijke situatie ons doel, onze eindbestemming, moeten bereiken. Uit gescheurde plastic zakken ontsnappen stromen ronde dunne tabletjes. Zij komen mij vaag bekend voor. Ik meen ze te herkennen als het materiaal waar wij uit gevormd zijn. Er gaat een rilling door mij heen.

Nog is zij in mijn nabijheid. Wij tollen en draaien en zweven tot wij op een zacht sponsachtig oppervlak tot stilstand komen. Andere aanwezigen voegen zich bij ons, duwen ons opzij, vallen boven op ons. Ik incasseer het ongemak.

Signalen van mijn evenwichtsorgaan verstoren de rust. Onder de begeleiding van een fel piepend geluid glijdt ons universum omlaag. Eerst langzaam, dan sneller en sneller tot we los komen in een

vrije val. Ik besef dat hier sprake moet zijn van een volgend heelal, als een Russische Matroesjka die haar kind opeet, als het Droste-effect van een Windows besturingssysteem.

Met een hevig gebonk eist dit volgend universum de toegang tot onze povere beschermhuls. Een daverende klap volgt. Dan een plons met daarna een opwaartse versnelling die ons mee omhoog trekt, alsof de wereld al stuiterend zijn begrenzing heeft gevonden. Spetters van zout smakend vocht omgeven ons.

Ik voel hoe de huid van mijn lichaam nat wordt en steeds meer doorweekt raakt. Mijn voorvoet loopt vol. Angstig kijk ik om me heen. Een spleetje licht in het ijzeren hemelgewelf staat mij bij. "Mijn onmisbare partner, mijn lief, waar ben je?" Overgeleverd aan de krachten van binnenstromend water beweegt mijn lichaam tot mijn voet als het zwaard van een schip in het water steekt en mijn zool over haar volle lengte op het water gaat drijven. Wanhopig probeer ik mij te oriënteren. Ik weet dat zij hier ergens moet zijn.

Een zware doffe knal onderbreekt mijn gedachten. Met een schrapend geluid komt ons tijdelijk universum tot stilstand. Een scheur in het ijzeren omhulsel staat toe dat een grote gulp water, ons meeneemt naar onbekende verten.

Nu weet ik: mijn wereld was slechts een transportmiddel naar onzekere bestemmingen.

Moddergat 3 januari 2019

Als een onnozele speelbal van wind en golven, een merkschoen onwaardig, heb ik mij hierheen laten voeren. De enige kans om mijn linker wederhelft ooit nog te vinden is de vloed, die zich al drie keer heeft laten kennen door mij tientallen meters zeewaarts mee te slepen, tot het tij keerde en ik, gefrustreerd door vruchteloze zoektochten, strandde op het wantij. Mijn tong doet zich tegoed aan de smaak van zeewater met sliertjes wier. Tussen de tanden van mijn eens zo elegante ritsje knarst een grijze brij. Ik weersta de stank van de zuurstofloze sliklaag en accepteer nog niet dat dit het einde voerspelt.

Uren gaan voorbij. Bij het eerste ochtendlicht verschijnen er donkere schaduwen boven de dijk. Geluiden van soppende voetstappen komen naderbij. "Ooh, wat een herkenning! Mijn schepper, mijn redder!" juich ik vanbinnen. Dan klinkt er een stem: "Alweer een rechterschoen!" Ik voel hoe een vlezige hand mijn hielstuk omsluit en mij lostrekt uit de drab. Met een oneerbiedig grote boog beland ik in een grijze plastic zak. Ik speur om mij heen en ontwaar een mij onbekend, modderig, stuk schoeisel. Als de zak weer opengaat kijk ik verwachtingsvol omhoog. Tot mijn teleurstelling wordt er een handvol ondefinieerbare rommel over mij heen geworpen. De moed zakt mij in de soortgenoten.

Waar ben jij, mijn gedeelde oorsprong? Hoe verwachtingsvol gingen wij het leven tegemoet, onze basis gestanst uit hetzelfde stuk schuimpallet, ons bovenmateriaal uit dezelfde lap Flyknit gesneden, volledig geweven van polyester garen, verantwoord gesponnen uit gerecyclede PET-flessen. Hoe onbereikbaar lijkt nu onze complementaire ambitie. Mocht ik hier ooit uit komen dan zal ik mijn leven moeten slijten aan de voet van een hinkende piraat.

Harlingen, 15 januari 2019

Mijn neus gedeukt, mijn voet, mijn buik, mijn hiel, gevuld met schurende substantie. De last van mijn omgeving dreigt mij te verpletteren. Overal klinkt het gemurmel van laatste smeekbedes.

Ik hoor geronk van machines om ons heen. Ik voel hoe onze zak omhoog getild wordt, hoe we zijwaarts bewegen. Even staan we stil. Een immense hitte komt ons tegemoet. Terwijl we vallen smelt onze zak. Stuk voor stuk vallen we naar beneden.

Vlammen beginnen aan mijn zool te likken. Ze roepen hun broeders die gretig mijn bovenstuk aanvallen. Terwijl ik uiteenval hoor ik een stem: "Ult stof zijt gij gemaakt en tot stof..." Het laatste kan ik niet meer verstaan.

De vuilverbrandingsoven voert mij af in slak en rookgassen. Sporen van vlieggas worden afgevangen.

L.S.:

Noord-Atlantische stroming, augustus 2022

Onderweg heb ik nog wel naar hem uitgekeken. Voor de Noorse kust ontmoette ik meerdere soortgenoten, herkenbaar aan de omhoog drijvende zolen. De ontdekking dat ook zij allen behoorden tot de verzameling van linker exemplaren, heeft mij de laatste hoop op een weerzien ontnomen. Het is de uitholling in onze linker flank die ons doet verschillen van de rechter wederhelft. Zo zijn wij, de linker schoenen, voorbestemd om meegevoerd te worden op de oostelijke stroming, zoals een schip dat hoog aan de wind zeilt om bij Noordoostenwind naar het Noorden te koersen. Geraakt door dit onontkoombaar inzicht heb ik mij er, gedurende de laatste maanden, uiteindelijk bij neergelegd. Steeds meer vervormd en versleten val ik langzaam uiteen. Hij zou mij niet meer herkennen.

Labrador stroming januari 2026

Langs de rafelranden van mijn bewustzijn strijkt een koude stroom. Ik spreek mijzelf toe: "Kop op, stukjes en beetjes van mijn ik, wij naderen onze bestemming!"

Saragossozee, Noord-Atlantische Gyre, maart 2043

Hoe lang nog? Hoe lang nog tot uw laatste oordeel? Ben ik, klont van polymeren, gedoemd in deze plastic soep te leven? Ben ik veroemd mijn gruzelementen in deze cirkelende achtbaan, dit vicieuze vagevuur, voor eeuwig achter te laten?"

Saragossozee, Noord-Atlantische Gyre, einde der tijden

In een opflakkerende helderheid meen ik nog enkele sporen van mijn zelf te ontdekken. Trager en trager tollend en draaiend. Tot Zijn Almachtige Hand het doek laat zakken. De rust van het Grote Niets.